

Asbest drabbar fortfarande

Det brister i hanteringen av asbest visar Arbetsmiljöverkets tillsyn. Asbest förbjöds i Sverige 1982, innan dess användes denna mineralbaserade fiber inom flera olika områden som tak, isolering av rör, armering i plastmattor mm.

Tumörer orsakade av asbesthaltigt damm beräknas årligen ta ca 100 liv. Av arbetsmiljöskäl gäller det vid sanering att vara absolut säker om något innehåller asbest eller inte.

I egenskap av laboratorium förvånas vi över alla de olika områden där asbest fortfarande finns, senast i PVC-matta.

Det finns olika metoder att fastställa om det finns asbest i ett material. PP Polymer har valt att använda Svepelektronmikroskopi (SEM) för att identifiera asbest. Eftersom asbest har en speciell morfologi kan vi med hjälp av SEM identifiera o avskilja asbestfibrer från andra fibertyper. Vi har också möjlighet att bestämma vilken form av asbest det är, genom att utföra grundämnesanalys med röntgendiffraktionsspektroskopi kopplad till vår SEM.

Konsten att göra analyser av kemiska föreningar i luften

Det går att vidta vissa åtgärder så att resultatet av kemiska analyser av luftföroreningar blir rättvisande och verkligen löser de problem beställaren har.

I en artikelserie i tidningen Bygg o Teknik har vi utförligt beskrivit det beställare av analyser bör känna till och hur man kritiskt granskar resultaten.

I första artikeln fördjupar vi oss i de kemiska ämnen som oftast orsakar besvär. Det kan dels vara flyktiga organiska ämnen, så kallade VOC, som kan delas in i fyra kategorier: Kemiskt icke-reaktiva (t ex oktan, toluen o butanol), kemiskt reaktiva (t ex styren och limonen), biologiskt reaktiva (t ex aldehyder o akrolein) och toxiska ämnen.

Det kan också vara MVOC, ämnen som avges av byggnadsmaterial under påverkan av mikroorganismer. Aldehyder är starka oxiderande ämnen och det finns flera källor till aldehyder i inomhusluften. Det finns också fler aldehyder att mäta än enbart Formaldehyd.

Aminer och PAH är ytterligare ämnen som kan förekomma. Alla dessa ämnen kan bidra till ohälsa hos människor.

Det finns ett flertal angreppssätt för att få fram ämnena för analys och det är viktigt att ha en dialog med uppdragsgivaren för att fastställa vad som ska mätas och välja rätt metod. Är det SVOC, VOC, MVOC, Aldehyder, PAH, Aminer eller Partiklar?

Problemställningen avgör valet av analys o provtagningsmetod, som exempel finns det olika tidsintervall att samla in provet, från 4 min till 2 tim för pumpad provtagning.

PP Polymer använder screenande analysmetoder. Vi kör analysen i utrustningen utan att begränsa körningen från början och tittar på den totalbild som vår utrustning ger oss. Vi anser det nödvändigt att ha längre körtider på instrumenten för att få en översiktlig bild och för att fånga upp SVOC-ämnen även vid VOC-analyser. Följden blir att vi mer noggrant kan identifiera vad som finns i inomhusluften.

Redaktör: Ann-Christin Paul

Du får fritt använda materialet men ange gärna källan.

PP Polymer AB, Box 191, 162 12 Vällingby, www.pppolymer.se,
tel 08-44 55 300, fax 08-44 55 309, e-mail: info@pppolymer.se



Beroende på vad som ska analyseras finns olika metoder för att samla in ämnen i luften. De kan delas in i två huvudgrupper: kemiskt reagerande absorbent (kol) och fysikaliskt bindande absorbent (tenax).

Till VOC mätningar lämpar sig tenaxrör bättre för att ämnena som finns i luften inte ska reagera med adsorbentet, vilket blir fallet med kolrör.

Screenande metoder kräver mycket kunskap och erfarenhet och tillgång till goda referensbibliotek hos laboratoriet.

Provtagaren är en mycket viktig person. Som måste vara medveten om vad som påverkar analysresultaten.

Undvik all typ av egenemission som inte kommer från byggnaden, såsom tvål och parfym. Ta inte prov direkt efter städning eller renovering. Tiden på dygnet eller årstiden kan också spela in.

I juletider till exempel bildas flertalet ämnen i samband med att man tänder ljus och brasor.

Läs våra artiklar [Kemiska föreningar i inomhusluften – vad mäts och varför?](#) i tidningen eller via vår hemsida följ länkarna: [artikel del 1](#) och [artikel del 2](#)

VI ÖNSKAR ER GOD JUL & GOTT NYTT ÅR

I år som många år hittills, stödjer vi Världens Barn i stället för att sända julkort Vi har stängt över jul och nyår och öppnar åter 7 januari 2013



INVESTORS IN PEOPLE



Vi har Klimatkompenserat våra CO² – utsläpp för 2011 enligt Kyoto protokollet. Vi är med i Klimatpakten, Stockholm Stad